

Силабус освітньої компоненти АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність – 053 Психологія

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: 4, Семестр: 8

Кількість кредитів: 1   Мова викладання: українська

Контактна інформація

Кафедра психології та соціальної роботи

Адреса: м. Тернопіль б-р. Т. Шевченка, 9
Кабінет: 44   Телефон: 19-211#

Опис освітньої компоненти

Атестація випускників здійснюється відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Статуту ЗУНУ, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу атестаційної комісії в ЗУНУ (протокол №2 від 30.09.2020 р.). Атестація випускників проводиться в Університеті за акредитованими спеціальностями та завершується видачею документів встановленого зразка про ступінь освіти та здобуту кваліфікацію. Положення про атестацію визначає порядок атестації здобувачів вищої освіти, формування та організації роботи атестаційної комісії у ЗУНУ.

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавр – це встановлення фактичної відповідності рівня їх освітньо-професійної та практичної підготовки, набутих компетентностей вимогам ОП Психологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія. Формою державної атестації фахівців освітньо-професійної програми «Психологія», крім кваліфікаційної роботи, є атестаційний екзамен з нормативних освітніх компонент. Атестаційний екзамен є засобом об'єктивного контролю якості вищої освіти, ґрунтовної підготовки студентів, рівень якої встановлюється опосередковано за допомогою різних за складністю завдань. Він проводиться на завершальному етапі навчання бакалавра, містить комплекс завдань теоретичного та практичного характеру.

Атестаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку студентів, приймає рішення щодо присудження випускникам відповідного ступеня вищої освіти, видачу державного документа про освіту. Контроль за формуванням та організацією роботи атестаційної комісії здійснює ректор, а форми та терміни проведення атестації здобувачів вищої освіти визначаються робочим навчальним планом і графіком навчального процесу.

Форма проведення

Державна атестація студентів проводиться атестаційною комісією після завершення навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти з метою встановлення рівня набуття студентами компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Психологія». Атестація здійснюється відкрито і публічно. Атестаційний екзамен проводиться в комбінованій (усній та письмовій) формі. Кожен комплексний екзаменаційний білет атестаційного екзамену включає в себе 1 комплексне теоретичне питання, 20 тестів і 2 завдання практичного характеру (у формі задачі, ситуаційного завдання).

Політика оцінювання

Оцінювання рівня якості підготовки здобувача та здобутої ним вищої освіти здійснюють члени екзаменаційної комісії на основі принципів об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу, за критеріями оцінювання набутих загальних і професійних компетентностей і шкалою оцінювання, застосовуючи форми і методи діагностики. Об'єктом оцінювання є сукупність знань, умінь і навичок, набутих компетентностей. У процесі визначення оцінки враховується ряд важливих показників: чіткість формулювань; структура і логіка вибудовування відповіді; оригінальність вирішення проблем, якість і глибина володіння теоретичним матеріалом; наявність критичного аналізу та здатність до наукової полеміки; рівень обґрунтованості вирішення психологічних проблем; змістовність повідомлення; правильність та чіткість відповідей на запитання членів ЕК. Враховуючи компетентнісно-орієнтований підхід до навчання, у структурі єдиного (комплексного) білету більшу вагу надано завданням практичного характеру у формі задач, ситуаційних вправ. При виявленні спроби списування, студенту виставляється незадовільна оцінка.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з атестаційного екзамену визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної компоненти єдиного (комплексного) білету:

Комплексне теоретичне питання	Тестові завдання	Завдання практичного характеру	Разом
20%	40%	40%	100%
1 питання – 20 балів, макс. 20 балів	20 тестів по 2 бали за тест, макс. 40 балів	2 завдання – кожне по 20 балів, макс. 40 балів	100 балів

Критерії оцінювання знань студентів на атестаційному екзамені та їх відповідність шкали оцінювання наведені у таблиці.

Оцінювання

Підсумкові оцінки			Критерії оцінювання знань
За шкалою ECTS	За національною шкалою	Бали	
1	2	3	4
A «Відмінно»	<i>Відмінно</i>	90-100	Випускник виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B «Дуже добре»	<i>Добре</i>	85-89	Випускник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисциплін вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисциплін, їх значення для подальшої професійної діяльності.

<p style="text-align: center;">С «Добре»</p>		<p style="text-align: center;">75-84</p>	<p>Випускник виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисциплін; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.</p>
<p style="text-align: center;">D «Задовільно»</p>	<p style="text-align: center;"><i>Задовільно</i></p>	<p style="text-align: center;">66-74</p>	<p>Випускник виявив знання навчального матеріалу дисциплін у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципові, які може усунути самостійно.</p>
<p style="text-align: center;">E «Достатньо»</p>		<p style="text-align: center;">60–65</p>	<p>випускник виявив знання основного навчального матеріалу дисциплін в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.</p>
<p style="text-align: center;">FX «Незадовільно»</p>	<p style="text-align: center;"><i>Незадовільно</i></p>	<p style="text-align: center;">35-59</p>	<p>Випускник має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисциплін; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.</p>
<p style="text-align: center;">F «Незадовільно»</p>		<p style="text-align: center;">1-34</p>	<p>Випускник не мав знань зі значної частини навчального матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.</p>

Якщо відповідь студента на атестаційному екзамені не відповідає вимогам рівня атестації, комісія ухвалює рішення про те, що студент не пройшов атестацію, що відображається в протоколі засідання.

У випадку незгоди з оцінкою з атестаційного екзамену здобувач вищої освіти має право не пізніше 12 години наступного робочого дня за днем оголошення результату екзамену подати апеляцію на ім'я ректора. У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції. Апеляція розглядається протягом трьох робочих днів після її подачі.

Рекомендовані джерела інформації

1. Александров Д.О. Теоретичні основи соціальної взаємодії. Підручник. Київ, 2019. 260 с.
2. Афанасьєва Н. Є. Психолого-педагогічне консультування фахівців екстремального профілю: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: НУЦЗУ, 2017. 315 с.
3. Варій М. Й. Загальна психологія.: підр. [для студ. вищ. навч. закл.] 3-тє вид. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/053_425.pdf
4. Василенко Л., Савчин М. Вікова психологія : навч. посіб 5-тє вид. перер. і допов. Київ : Академія. 2021. 376 с.
5. Гірняк А. Н. Психологічні прийоми формування атракцій як способи налагодження освітньої взаємодії. *Актуальні проблеми психології* : зб. наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. 2018. Т. I, вип. 50. С. 50–57.
6. Гірняк А. Н., Гірняк Г. С. Діалогічна взаємодія учасників освітнього процесу, як передумова та гарантія його ефективності. *Guarantees and protection of fundamental human rights as the integral element of integration of Ukraine on the EU* : monografia zbiorowa. Polska : Wydział Prawa i Administracji UWM w Olsztynie, 2019. P. 105–117.
7. Гірняк А.Н. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Вікова та педагогічна психологія» для студентів спеціальностей 053 «Психологія» та 231 «Соціальна робота». Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка», 2022. 116 с.
8. Горленко В. М., Острова В.Д., Сосновенко Н. В., Ткачук І. І. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби / за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.
9. Гроф С. Психологія майбутнього. Пер. з англ. Я.Винницької, О.Редчиць. Львів Terra Incognita, 2019. 400 с.
10. Губенко І. Я., Карнацька О. С., Шевченко О. Т. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та міжособового спілкування: підручник: 3-є вид., стер. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. 312 с.
11. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ : ЦНЛ, 2020. 388 с.
12. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність / І. Данилюк, А. Курапов, І. Ягіяєв. Київ: АртЕк, 2019. 432 с.
13. Євдокимова Н.О., Опанасенко Л.А, Іванцова Н.Б. Психологічні основи професійного консультування: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2015. 384 с.
14. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби : метод. рек. / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук: за заг. ред. В. Г. Панка. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. 106 с.
15. Ібука Масару Після трьох вже пізно. Київ : Сварог. 2020. 152 с.
16. Ільїна Н.М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2018. 239 с.
17. Кальницька Ю. С. Історія соціальної психології в Україні: друга половина ХІХ - початок ХХ ст. : монографія. Київ : Талком, 2019. 148 с.
18. Кацавець Р. С. Вікова психологія : навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 112 с.
19. Кері Таніт, Рудкін Анхеред Про що думає дитина? Практична дитяча психологія для сучасних батьків / пер. з англ. Т. В. Євлоєвої. Харків : Ранок. 2021. 256 с.
20. Колобич О. П. Загальна психологія. Навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с. <https://pedcollege.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/pidruchnyk-2018-kolobych-R7.pdf>
21. Конвенція про права дитини (1989). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
22. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
23. Коханова О.П. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/16139/1/O_Kokhanova_IP_IL.pdf
24. Кудерміна О. І., Казміренко Л. І., Власенко С. Б. Соціальна психологія: навчальний посібник. Київ: НАВС, 2020. 243 с.

25. Кутішенко В. Вікова та педагогічна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.
26. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: *навч. посіб.* Львів: "НовийСвіт – 2000", 2020. 372 с.
27. М'ясоїд П. Принцип історизму і мислення у психології. *Психологія і суспільство*. 2019. № 3-4. С. 38-72.
28. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. 3-тє вид., перероблене та доповнене. Київ : ЦУЛ, 2018. 272 с.
29. Менегетті А. Психологія лідера. Київ: Видавництво НФ «Антоніо Менегетті», 2019. 342 с.
30. Методологія і психологія гуманітарного пізнання. До 25-річчя наукової школи професора А.В.Фурмана : колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019, 998 с.
31. Молодушкіна І. В. Навігатор психологічного здоров'я дошкільників. Київ: Основа, 2018. 112 с.
32. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ. Ліра–К. 2020. 564 с.
33. Озерна Д. Бути окей. Що важливо знати про психічне здоров'я. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 256 с.
34. Основи психоконсультування: навч. посіб./ упоряд. і ред.. Т. Л. Надвична. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 194 с.
35. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях / Л.А. Опанасенко. Миколаїв: Іліон, 2019. 134с.
36. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва, Чернівці: ЧНУ. 2019. 356 с.
37. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с.
38. Поліщук В.М. Соціальна психологія: навчальний посібник. Суми: Університетська книга (Україна), 2021. 271 с.
39. Психологія професійної діяльності. Підручник / Автори-упорядники: Біскуп В.С., Гірняк А.Н., Гірняк Г.С., Крупник З.І., Надвична Т.Л., Шандрук С. К., Яремко О.М. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2022. 226 с.
40. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження: Навч.посібник. Київ : Либідь, 2005. 916 с.
41. Роменець В. А. Історія психології: XVII століття. Епоха Просвітництва : Навч.посібник. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
42. Роменець В. А. Історія психології: XIX – початку XX століття: Навч.посібник. Київ : Либідь, 1995. 614 с.
43. Роменець В. А., Маноха І.П. Історія психології XX століття: Навч.посібник. Київ : Либідь, 2017. 1056 с.
44. Савчин М. В. Загальна психологія. ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
45. Сидоренко О. Б. Практикум з вікової та педагогічної психології : навч. посіб. для студентів подвійних спеціальностей з психологією. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 262с.
46. Соціальна психологія в Україні: довідник / за ред. М. М. Слюсаревського; упоряд. І. І. Ревера, С. Є. Фіськович; Ін-т соц. та політ. психології НАПН України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Талком, 2019. 324 с.
47. Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.
48. Теоретичні напрями соціальної психології: навч. посібник / М. М. Слюсаревський, Н. В. Хазратова. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 104 с.
49. Франкл В. Лікар та душа. Основи логотерапії. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2018. 320 с.
50. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу: психолог у концтаборі. Пер. О.Замойська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2020. 160 с.
51. Юнг К.Г. Архетипи і колективне несвідоме. Пер. К. Котюк. Львів : Вид-во «Астролябія», 2020. 608с.
52. Children's Play. Research Developments and Practical Applications / Edited By Peter K. Smith. London : Routledge. 2019. 162 p.

53. Drivers of human development: How relationships and context shape learning and development1 / D. Osher et al. *Applied Developmental Science*. 2020. Vol. 24. No.1. P. 6–36. DOI: 10.1080/10888691.2017.1398650.
54. Hollingworth, Harry Levi, and Albert Theodore Poffenberger. *Applied psychology*. D.Appleton, 2020.
55. Michael W. Eysenck, Mark T. Keane. *Cognitive Psychology: A Student's Handbook*. 8th Edition, Kindle Edition, 2018. 348 p.
56. Murphy D. *Counselling Psychology: A Textbook for Study and Practic*, Wiley-Blackwell, 2017. 496 p.
57. Stainton Rogers Wendy *Perspectives on Social Psychology. A Psychology of Human Being*. London: Routledge. 2020. 352 p.
58. Stern William. *Psychology of Early Childhood. Up to the Sixth Year of Age*. London : Routledge. 2019. 624 p.
59. Vallacher, R.R. *Social Psychology: Exploring the Dynamics of Human Experience*. New York: Routledge, 2020. 499 p.
60. Valsiner Jaan. *General human psychology*. New York, NY, USA: Springer, 2021. 321 p.